

EBEVEYN AKADEMİ

DOKUZ TIP MİZAÇ MODELİ -2-

Her insan, belirli bir algısal yönelim ve motivasyonla dünyaya gelir. Aynı ailede doğmuş, büyümüş, aynı okula gitmiş iki kardeş bile birbirinden ne kadar farklı özelliklere sahip, değil mi? Biri temizliğe ve düzene oldukça önem veriyorken, diğeri dağınıklığın içinde kendi düzenini kuruyor. Biri yaşadığı olaylara oldukça mantıklı bir pencereden bakarken, diğeri daha duygusal yaklaşıyor. Bu durumun temelinde “bireysel farklılıklar” dediğimiz, her bireyi diğerinden ayıran ve biricik yapan farklı istek, ihtiyaç, beklenti ve motivasyonlar yatıyor. Bu noktada; her çocuğun biricikliğini tanıyarak ve kabul ederek yaklaşım sergilemek, çocuklarımızla sağlıklı ve güçlü bir ilişki kurma, onların olumlu potansiyellerini açığa çıkarma ve olumsuzluğa açık potansiyellerini dengeleme yönünde bizlere yardımcı olacaktır.

DTMM’ye göre huy / mizaç; doğuştan gelen, yaşam boyu değişmeyen, bir bireyi diğerinden ayıran ayırıcı özellikler bütünüdür. Bir araya gelmesi bir mizaç tipini ifade eden bu özellikler, hem olumlu potansiyel hem de olumsuzluğa açık bazı riskli özelliklerden oluşur.

DOKUZ TIP MİZAÇ MODELİNE GÖRE;

Kişinin baskın şekilde ve ağırlıklı olarak kullandığı mizaç; o kişinin ana mizacı olmaktadır. Her bir kişi; temel mizaç tipine ek olarak az da olsa bir başka mizaç tipinin özelliklerinden etkilenir. Her bir “mizacın” sağındaki veya solundaki “mizaç” o mizacın muhtemel kanat mizacıdır.

Kanat mizaç etkisi, temel mizaç tipine çeşitlilik ve zenginlik katar. Bültenimizin bu bölümünde her mizaç tipini tek tek ele alarak; mizaç tipiyle alakalı kriterleri, mizaçların güçlü yönlerini, dikkat edilmesi gereken yönlerini ve o mizaca sahip olan çocuklar için destekleme önerilerini bulacağınız şekilde daha detaylı ele alınmıştır.

Keyifli okumalar...

1 MÜKEMMELİYETÇİ TİP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

- 1.Yemeğini sorunsuz bir şekilde yer, hatta sofrayı kaldırmanıza ve bulaşığa yardım eder.
- 2.Siz söylemeden ellerini yıkar ve banyosunu kavgasız gürültüsüz yapar.
- 3.Verdiğiniz görevleri siz hatırlatmadan yerine getirir.
- 4.Genellikle “ben her şeyi bilirim” tutumu içindedir ve sürekli olarak başkalarının hatalarını eleştirir.
- 5.Çevresindeki çocukları ustaca yönetir.
- 6.Size de sık sık akıl verebilir, nasıl “daha doğru yapabileceğinizi” söyleyebilir.
- 7.Gelecekte, ilkelerinden ve ideallerinden söz etmeyi sever.
- 8.Okulu ve ödevlerini ciddiye alır.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla “1” stilindedir.

Her şeyi doğru, eksiksiz yapmaya çalışır. Kurallara uymaya özen gösterir. Kendini suçlamaya eğilimlidir. Duygu-kalp merkezlidir.

KUSURSUZLUK VE
DÜZEN ARAYANLAR

MÜKEMMELİYETÇİ
TİP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Enerjileri boldur. Beceri geliştirmeyi sever. Çalışkan ve sorumluluk sahibidir, başladığı işi tamamlamak ister. Gelişmiş bir adalet duygusuna sahiptir. İnceleyici ve mantıklıdır. Yardım etmeyi, iyilik yapmayı sever.

Dikkat Edilmesi Gereken Yönleri: Yanlışlık yapmaktan çok korkar; yaptığında çok üzülür, kendini aşırı suçlar ve etkisinden kolay kurtulamaz. Haksız yere eleştirildiğinde çok kızar, öfke patlamaları yaşayabilir. Sürekli daha iyi olmaya çalışma düşüncesiyle, sürekli denetleyen iç sesin baskısı gerilim ve endişeye yol açar, bunaltır. Kabalık yapmaktan çekindiği için duygularını açıklamak istemez. “Doğru” olanı yapmak adına kişisel ihtiyaçlarını bastırabilir. Bu mizaçtaki çocuklar çoğunlukla stres kaynaklı karın ve baş ağrısı çekerler.

MÜKEMMELİYETÇİ TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

- Onu koşulsuz sevdiğinizi belirtin; sevmek için çaba göstermesinin gerekmediğini, onu her durumda çok sevdiğinizi gösterin.
- Hata yapmanın çok insanca ve kabul edilebilir, hatta öğrenmek için gerekli olduğunu anlatın. Kendi hatalarınızı, zayıf ve kusurlu yönlerinizi de kabul edin.
- Bir karar verirken “ne istemesi gerektiği”ne değil de, gerçekten “neyi istediği”ne yoğunlaşmasına yardım edin.
- Düşüncelerini katı bir biçimde savunabilir. Ona değişik bakış açılarından ve gerçekliğin farklı görüntüleri olduğundan söz edin.
- Yanlış yaptığı zaman söylenmekten kaçının, O zaten kendisini yeterince suçlayacaktır.
- Gerçek duygu ve düşüncelerini açıklaması için destekleyin, bunun insanları daha sağlıklı kılacağını anlatın. Kendine ve ihtiyaçlarına zaman ayırması için ortam hazırlayın.
- Yarışma ve rekabet içermeyen, bilgi ve beceri odaklı olmayan etkinliklerde bulunmasını destekleyin. Boş ve eğlenceli zaman geçirmeye ve gevşemeye gerçekten çok ihtiyaç duymaktadır.
- Yardım etmeye olan eğilimine bağımlı olmayın. Bu özelliğini çok vurgular ve yardımını çok fazla isterseniz, onun coşkulu bir çocuk gibi değil, sorumluluk sahibi bir yetişkin gibi davranmasına neden olabilirsiniz.

2 YARDIMSEVER TİP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

1. Başkalarının isteklerine öncelik verir, kendi isteklerini çoğunlukla dile getirmez.
2. Duyguları kolayca incinir.
3. Sorunu olanlarla ilgilenmekten, onlara öneriler getirmekten hoşlanır.
4. Sempatikliği, cana yakınlığı ile isteklerini kolayca yaptırır.
5. İnsanlarla bir arada olmayı başka her şeye yeğler.
6. Gösteri yaparak ya da insanları memnun ederek dikkat çekmekten hoşlanır.
7. Okulda iyi çocuk olarak bilinmek onun için önemlidir.
8. Kendisine söylenmese bile başkalarının neye ihtiyaç duyduğunu bilebilir.

Eğer bu kriterlerin çoğuna "evet" dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla "2" stilindedir.

Bu mizaçtaki çocuklar, ilişkiler ve duygular dünyasında yaşar. Sevilmek ve istenmek onun için her şeyden önemlidir. İnsanları memnun etmek için çaba harcar. Yardım ederek mutlu olur. İnsanlardan her zaman onay ve kabul görmek ister. Kalp merkezlidir.

SEVGİ VE İLGİ VERENLER
/ ARAYANLAR

YARDIMSEVER TİP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Çok iyi kalpli, cömert ve yardımseverdir. Çoğunlukla nazik ve terbiyelidir. İnsanların duygularına ve ihtiyaçlarına karşı duyarlıdır. Enerjik ve hayat doludur. Çoğunlukla dışa dönüktür.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: İnsan odaklı olduğu için, ilişkilerinde sorun yaşadığında kendini aldatılmış ve terk edilmiş hisseder. Ani ve yoğun duygu patlamaları yaşar, insanları suçlar, ağlar. Genellikle kendi isteğini dile getirmez, başkalarının sevgisini kazanmak için elinden geleni yapar. Kızgınlık, kıskançlık, öfke gibi kabul görmeyeceğini bildiği duygularını saklar hatta kabullenmez. Bu bastırma öfke ve isteri krizlerine yol açabilir. Başkalarının kendisi hakkında düşündükleri onun için çok önemlidir.

YARDIMSEVER TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

• Genellikle kendi gerçek isteklerinden kopuktur. Sevdiği tatları, renkleri, kokuları sorarak kendi zevkleri, beğenileriyle bağlantı kurmasını sağlayın.

• Kendine iyi davranması, kendi ihtiyaçlarını önemsemesi konusunda destekleyin.

• Birlikte olaylar, insanlar, filmler vb. üzerine konuşarak kendi duygularını, düşüncelerini ifade etmesini sağlayın, fikrini sorun. Böylece karar verme, kişiliğini kazanma ve kendine güven duyma konularında ilerler.

• Kabul edilmek onun için çok önemlidir. Düşüncelerine ve duygularına saygı ve güven duyduğunuzu belirtin. Böylece kendine güven duymasına yardımcı olursunuz.

• Sosyal olmayan etkinliklere de ilgi yaratmaya çalışın. İnsanlara yoğunlaşma eğilimini, dünyadaki diğer olaylara da çevirin. Doğada yürüyüşler yapın, müzelere, sergilere gidin. Birlikte konuşmaktan çok etrafı izleyin.

• Kendisini açık ve dürüstçe ifade ettiği zaman onu yüreklendirin. İnatçılık ettiği ya da isyankar davrandığı zamanlarda üzülme, tam tersine sevinin. Bu tutumu, davranışının altında onaylanma isteği yatmadığının göstergesi olabilir.

• Kızdığı, öfkelenildiği zamanlarda bu duygularını uygun şekilde ifade edebilmesi için destekleyin. Belli bir düzeyde olduğu sürece kızmanın ve bunu ifade etmenin herkesin hakkı olduğunu anlatın.

3 BAŞARI ODAKLI TİP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

1. Başladığı bir işi sonuna kadar götürür.
2. Sınıfta öğretmenin gözdesidir.
3. Sosyal çevresinin “gerekleri”ne uyar.
4. Temiz, düzgün ve iyi giyinmeye meraklıdır.
5. Çeşitli ilgi alanları ve yeteneği vardır.
6. Çabuk düşünür ve sonuca ulaşır.
7. Kolaylıkla organize olabilir.
8. Sıklıkla yorgun olduğundan söz edebilir.
9. Çoğunlukla kendinden emin ve hayatından memnundur.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla “3” stilindedir.

Dış dünyayı etkilemeye çalışır, başarılarının fark edilmesini ister. Çevresiyle rekabet halindedir. Bir çok işe girer ve işleri çabuk ve etkin biçimde tamamlamaya çalışır. İmaj onun için en önemli şeydir. Kalp merkezlidir.

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Sosyal ve sözel becerileri gelişmiştir. Güçlü bir özgüvene ve kararlılığa sahiptir. İnsanlara ilham verme, onları ikna etme ve yönlendirme konusunda yeteneklidir. Sorunlara kolaylıkla pratik çözümler bulabilir. Motivasyonu yüksektir.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: Kendisi için çok yüksek hedefler koyar, yapabileceklerinden çok daha fazlasını yapmaya çalışır. Bu durum endişe ve gerilim yaratır. Amacına ulaşamazsa büyük hayal kırıklığı ve stres yaşar. Başarısını engelleyen her şeye öfkelenir, huzursuzlaşır. Rekabet odaklı olduğu için kendisinden daha iyi olanlarla karşılaştığında yenik düştüğünü hisseder. Çok çalışmak strese sokar, yorgun ve bitkin düşmesine neden olur.

BAŞARI ODAKLI TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

- Kaldırabileceğinden fazla yükün altına girmemesine dikkat edin.
- Başarıları için değil, kendisi olduğu için sevildiğini ve ilgi gördüğünü sık sık hissettirin.
- Çok çalışmaktan ve yarışmaktan gerilime girebilir. Böyle zamanlarda sakinleşmesi ve rahatlaması için yarış içermeyen, eğlenceli etkinlikler düzenleyin.
- Çevrenin çok fazla etkisi altında kalabilir. Ona kişisel tercihleri ve değerleri ile ilgili sorular sorun.
- Çoğunlukla popülerdir, çok insan tanır. Onu yakın ve derin arkadaşlıklar kurması konusunda yüreklendirin.
- Kolaylıkla kabul görmezse büyük bir darbe yemiş gibi olur.
- Aktif bir yaşam onu güdüler. Bunun dengesini bulmaya çalışın.
- Başarılarını küçümsemeyin. Yapmış olduğu işten ziyade çabalarını takdir edin. Ancak bunu yaparken abartmamaya çalışın. Başarısıyla böbürlenir bir tutuma girmeniz onun eğilimini dengelemek yerine aşırıya götürecektir.
- İç dünyasına ve duygularına ilgi gösterin. Başka insanlarla iletişim kurmasını destekleyin, canlılarla ilgilenmenin sorumluluğunu verin, örneğin hayvan beslemesi, çiçeklerle ilgilenmesi gibi.

BAŞARI VE POPÜLER İMAJ ARAYANLAR

BAŞARI ODAKLI TİP

ANLAM ARAYAN/ÖZGÜN TIP

MÜŞİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

1. Duyguları kolayca incinebilir.
2. Özel kişi olarak algılanmak ister.
3. Dolap dolusu süslü/renkli/ilginç giysilere sahiptir, ya da sahip olmak ister.
4. Sık sık hayal kurar.
5. İç dünyasıyla ilgilidir, kendini tanımaya meraklıdır.
6. Sanattan hoşlanır, sanat dallarına ilgisi ve yeteneği vardır.
7. İlginç ve güzel nesneler toplamaya ve biriktirmeye bayılır
8. Yaşadığı mekanın görünümüne özen gösterir, yaratıcı düzenlemeler yapar.
9. Duygularını komedi ya da trajedi yaratacak şekilde abartabilir.
10. Zaman zaman melankolik görünebilir.

Eğer bu kriterlerin çoğuna "evet" dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla "4" stilindedir.

Günlük yaşamı çoğunlukla sıkıcı ve renksiz bulduğu için hayal kurmaktan hoşlanır. Bazen yaşamındaki eksikliklere, onda olmayanlara odaklanır. Çoğunlukla içe dönük olabilir. Kalp merkezlidir.

BİREYSELLİK VE
ÖZGÜNLÜK ARAYANLARANLAM ARAYAN /
ÖZGÜN TIP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Estetik duygusu gelişmiştir. Heyecanlı ve duygusaldır. Güzelliklerden, sanattan zevk alır. Gelişmiş bir hayal gücü vardır. Çoğunlukla sıcak kanlıdır. Çevresindeki insanlara, olaylara karşı duyarlıdır, başkalarının önemsemediği ayrıntılar dikkatini çeker. Genellikle uyumludur. İnsancıldır. Yakın dostluktan hoşlanır, iç dünyasını paylaşmak ister. Dünyayı kurtarmak ister.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: Hassas duygulara sahiptir. Eğer içe dönükse insanlar ona kızdığı zaman utanır, susup geri çekilir. Geciktiğinde ya da bir eşyasını kaybettiğinde çok çabuk telaşa kapılabilir. Ailede yaşanan sorunlardan kolayca etkilenir. Kendini dışlanmış hissettiğinde ya da bir nedenle morali bozulduğunda tüm işlerini aksatır, her işi yavaştan almaya başlar. Özellikle Pazartesi sabahları karın ağrıları çekebilir. Takdir edilmezse içerler, saldırgan ve incitici olmaya başlar. Reddedilmeye, dikkate alınmamaya ve yapmacılığa dayanamaz. Arkadaşlarıyla olan anlaşmazlıkları hayal kırıklığı duymasına neden olur, duygusal patlamalar ve kıskançlık krizleri yaşayabilir.

ANLAM ARAYAN/ÖZGÜN TİPTEKİ
ÇOCUĞU DESTEKLEME

•Hayal kurmak gerçekte üretken bir durumdur. Hayal kurmaktan hoşlanan bir çocuğun zamanını boşa geçirdiğini düşünmeyin.

•İçe dönük olmak benlik arayışının ve yaratıcılığın can alıcı sürecidir, bunu bir kusur olarak değerlendirmeyin. Hayallerini sizinle paylaşmasını, anlatmasını isteyin.

•Genellikle anlaşılmadığını düşünür, bu yüzden onu dikkatle dinlemeli, duygularına, hissettiklerine özen göstermelisiniz. Kendini çok değişik yollarla ifade eder. Bu yüzden yüzeyin altına inebilmeniz, onu derinden anlayabilmeniz önemlidir.

•Eğer sorumluluklarını aksatıyor, işleri yavaştan alıyorsa canını sıkı bir şeyin olup olmadığını öğrenin. Büyük olasılıkla duyguları incinmiştir, morali bozuktur. İçe kapanıyorsa onu hemen sosyal ortamlara itmeye kalkışmayın, anlayış gösterin.

•Size ya da başkalarına benzemesi için baskı yapmayın. Aranızdaki farklılıkları kabul edin ki, kendi kişiliğini bulsun.

•Kendini suçlamamasına dikkat edin; ailede yaşanan anlaşmazlıklardan kendini sorumlu tutabilir.

•Güven kazanması için yardımcı olun. Desteğinizi verin ama zaman içinde adım adım geri çekilin.

•Dikkatini olumlu olan durumlara çekin.

•Kendisini başarılı hissedeceği etkinlikler düzenleyin. Onu çok sevdiğinizi ve takdir ettiğinizi her fırsatta gösterin.

•Ergenlik döneminde, söylediklerini anlayacak şekilde dikkatle dinlemeniz çok önemlidir.

DOKUZ TIP
MİZAÇ MODELİ

5 ARAŞTIRMACI TIP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

- 1.Sessiz ve utangaç görünebilir.
- 2.Yalnız kalmayı sever.
- 3.Tek başına yapabileceği etkinlikleri- okuma gibi- tercih edebilir.
- 4.Felsefi konularla ilgilidir. “neden, nasıl, niçin” sorularını sıkça sorar.
- 5.Toplulukların uzağında ya da kenarında durmayı tercih eder.
- 6.Bir konuyla ilgili derinlemesine bilgi sahibi olmak ister.
- 7.İnsanlar ona fazla yaklaştığı ve aşırı ilgi gösterdiği zaman rahatsız olur.
- 8.Bir çok konuyla ilgili bilgisi ve kesin fikirleri olmasına karşın başka yorumları da dinler.
- 9.Hafif bir mizah anlayışıyla davranmaktan hoşlanır.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla “5” stilindedir.

Bitmek bilmeyen bir öğrenme aşkı vardır. Başka bir dünyadan gelmiş bir araştırmacı gibi gözlem yapar, bilgi toplar. Aynı zamanda kendi sınırlarını, alanını korumaya çalışır. Beyin merkezlidir.

BİLGİ VE UZMANLAŞMA
ARAYANLAR

ARAŞTIRMACI
TIP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Meraklıdır, canlı bir düşünce yapısı-zihni vardır. Tek başına kaldığında sıkılmaz; kendini oyalama, eğlenme konusunda başarılıdır. Yalnız başına kaldığında üretken olur. Teknolojiyle arası çok iyidir. Çok iyi bir gözlemcidir, başkalarının gözünden kaçan detayların farkına varır. Okumayı, bilgi edinmeyi çok sever. Güçlü bir vicdana ve adalete duygusuna sahiptir. Güvenilirdir. Yarıştan, rekabetten hoşlanmaz, çünkü başkalarını etkilemek onun umurunda bile değildir. İnsanlarla olan ilişkisinde saygılı ve yalındır.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: Duygusallıktan hoşlanmaz. Duygularını ifade etmeye zorlanması onu rahatsız eder. İçine döner, kabuğuna çekilir. Sınırlarının dikkate alınmamasına çok kızar. Başkalarının kendi işine karışmasından, onu yönlendirmesinden rahatsızlık duyar. Sinir sistemi çok duyarlıdır, yüksek ve düzensiz seslerden rahatsız olur. Sorun yaşanan, kavgalı gürültülü ortamlar onlar için dayanılmazdır. Eğer çevresinde anlaşılabileceği birileri yoksa yalnız kalmayı yeğler. Bire bir ilişki kurmayı sosyal ortamlara tercih eder. Hemen her konuda fikri olduğu halde, içe dönük ve güvensiz yapısı baskınsa eğer, harekete geçmesi kolay olmaz. Çevresinde gördüğü haksızlıklar incinmişlik ve öfke duygularını besler, çevresine yabancılaştırmasına yol açabilir. Başkalarına ihtiyacı olmadığına kendini inandırarak toplumla bağlarını koparabilir.

ARAŞTIRMACI TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

Bu mizaçtaki çocuklar başarısını yayımlamak istemez. Ön plana çıkmaktan hoşlanmayan bu özelliğinin güçlü bir yön olduğunu kabul edin. Sınıf başkanı olmak, yarışmalara katılmak gibi dikkat çekici etkinliklere katılmak istememesine saygı duyun. Ona güvendiğinizi ve onu olduğu gibi kabul ettiğinizi belirtin. Anlayışınız onun için çok önemlidir.

·Bu mizaçtaki çocukların çoğu ortak yönlerin olmadığı yüzeysel paylaşımlar yerine yalnız kalmayı yeğler. Sosyal olması için zorlamayın, bu daha çok içe kapanmasına neden olabilir.

·Onunla iletişim kurmanın iyi bir yolu da onun mizah anlayışına katılmak, esprili bir dille konuşmak olacaktır.

·Sevdiği müzik, yazar, filmlere ilgi duyun, bu konularda konuşun. Onun dünyasına girin. Birlikte zaman geçirmekten zevk aldığınızı belirtin ama birlikte olmak için ısrarcı olmayın. Kararlarına saygı duyun.

Eğer açıklama yapacaksanız ya da onu uyaracaksanız, konuşmalarınızın net, tarafsız ve kısa olmasına özen gösterin. Adil olmaya dikkat edin.

·Öfkelerini, karmaşalarını uzun süre derinlerde saklayabilir. İyi bir dinleyici olarak düşüncelerini, duygularını anlamaya, ona temiz, net bir ayna olmaya çalışın. Duygularını şimdi ve burada ifade edebilmesi için destek olun ancak bunun için zorlamayın. Herhangi bir konuda ona fikrini sormanız, yorumuna önem verdiğiniz söylemeniz, kabul ve onay gördüğünü hissettirecektir. Böylelikle herkesten ayrı, yalıtılmış olmadığını fark edebilecektir. İzcilik, doğa sporları, resim, müzik, dans ve çeşitli spor dallarına katılmasını teşvik edin. Bastırılmış gerilimin açığa çıkması ve kendini ifade etmesi için çok yararlı yollardır.

·Özel hayatına, ona ait alanlara saygı duyun. Odasında ondan habersiz düzenlemeler yapmayın. Hatta içeri girerken izin istemeniz gerekebilir.

6 SORGULAYICI TİP

MÜŞİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

- 1.Güven ile ilgili endişeleri diğer çocuklardan daha fazladır. Tüm ihtimalleri gözetir. Tedbirli ve temkinlidir.
2. Eleştirilmekten hoşlanmaz.
- 3.Zaman zaman aşırı, çelişkili ve beklenmeyecek davranışlarda bulunur.
- 4.Ruh hali sinirli, suskun, kızgın, komik, ciddi-sık sık değişebilir.
- 5.Planlı, programlı, düzenli ve titiz çalışır.
- 6.İnsanları eğlendirmek, kendini sevdirmek için gayret gösterir.
- 7.Acı çeken canlılara karşı şefkatlidir.
- 8.Karar vermekte güçlük çeker.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla “6” stilindedir.

Dikkati olası tehlikelere, terslik ve zorluklara yönelmiştir. Zorlukları, terslikleri hemen fark eder. Şüphedir, söylenenlerin ardında farklı bir anlam arar, alıngandır. Çevresini kontrol altında tutmak ister. Beyin merkezlidir.

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Bir amaca hizmet için başkalarıyla bir araya gelmekten hoşlanır. Dostlarına ve amaçlarına sadıktır. Güçlü ve cesurdur. Güvenilir, dürüst ve adildir. Koruyucudur, dayanıklıdır. Yardıma ihtiyaç duyanların yanındadır. Analitik düşünür, her şeyi sorgular. Her türlü olasılığı düşünür ve önlem alır. Çevresiyle, olaylarla çok ilgilidir, neler olup bittiğini anlamak ister. Düzenli olmak onun için çok önemlidir. Öğrenmeyi sever. Derslerinde iyi olmak, öğretmenini memnun etmek için gayret gösterir.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: Kolaylıkla kötümser olabilir, şüpheye kapılabilir. Sürprizlerden hoşlanmaz, ani değişiklikler güvensizlik duymasına neden olur. Alistığı çevrenin dışına çıkılması, belirsizlik, ani değişimler stres yaşamasına neden olur. Güvensizlik duygusu kararsızlığa yol açar. Ani duygusal dalgalanmalar yaşar, bir uçtan öbürüne kolayca geçebilir. Utangaç ve korku içinde görünebilir, ya da tam tersi korkusuz ve saldırgan davranabilir. Her iki durumda da istediği güvende olmaktadır. Fobik olan altı çocuğu uyumlu ve usludur. Fobi karşıtı olanı insanları şaşırtmaya, ölçmeye çalışır. Öfkesi başkalarına korkutucu gelebilir.

SORGULAYICI TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

• Ona karşı kesinlikle açık ve dürüst olun. Verdiğiniz sözleri tutun. Sorularını sabırla yanıtlayın, öğrenmek istediği konulara, bilgiye ulaşmasını sağlayın.

• Kendini güvende hissettiği anları, koşulları fark edin, bu anları ona tekrar yaşatmaya çalışın.

• Yeniliklerin, sürprizlerin dozunu düşük tutun. Hayatınızda bir değişim yapacağınız zaman bunu adım adım yapın.

• Benlik değerini, özgüvenini geliştirmesi için destekleyin. Aşırı koruyucu olmayın. Deneyim yapması ve bunun sonuçlarını yaşaması için uygun ortamlar yaratın.

• Eğer aşırı özgürlük veriyorsanız, bu onda endişe ve sevgi yoksunluğu hissi yaratacaktır. Bu mizahtaki çocuğun kendini güvende hissetmesi için sakın ve kararlı, tutarlı ebeveynlere, gerekli kural ve sınırlamalara ihtiyacı vardır.

• Gücsüz olmaktan, yenilmekten endişe duyar. Kendini fiziksel olarak yeterli hissetmesini sağlayacak spor dallarına yönlendirin.

• Zaman zaman tembelliğe kapıldığında, onu hareketsiz bırakan TV ve bilgisayar ortadan kaldırın ya da kullanımını sınırlandırın. Başka etkinlikler önerin.

• Yeni deneyimlere ve ortamlara, zorlamadan, sakince yönlendirin.

• Çocuğunuz kararsız, değişken ruh halleri yaşarken, siz sakın ve kararlı kalın. Öfkelenildiği zaman karşı çıkmak ve azarlamak yerine yatışmasını bekleyin. Ancak, otoritenizi sınayan olumsuz tavırlarıyla karşılaştığınızda görmezden gelmeyin.

• Paniğe kapılmasını önlemek için hazırlıklarını ve ödevlerini önceden yapması için yönlendirin. Günlük bir plan yapın.

GÜVEN VE EMNİYET
ARAYANLAR

SORGULAYICI
TİP

DOKUZ TIP
MİZAÇ MODELİ

7 MACERACI TIP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

- 1.Çoğu zaman mutlu yatıp mutlu kalkar.
- 2.Bulduğu ilginç bir nesneyi hemen cebine atar.
- 3.Ünlü bir yıldız, astronot, dağcı, gezgin vb olmak istediğini söyler.
- 4.İlginc insanlarla tanışmaktan hoşlanır.
- 5.Gülüştü ve neşesi bulaşıcıdır.
- 6.Çok arkadaşı vardır.
- 7.Bilgi edinmeye karşı büyük bir isteği vardır.
- 8.Hikayeler, fıkralar anlatmaktan zevk alır.
- 9.Oldukça enerjiktir.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla “7” stilindedir.

Dikkati çevredeki yeniliklere, ilginç ve heyecan verici seçeneklere ve projelere yönelmiştir. Beyin merkezlidir.

YENİLİK VE HOŞNUTLUK ARAYANLAR

MACERACI TIP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Neşeli, hayat dolu, iyimser ve mutludur. Özgür ruhlu ve iyi niyetlidir. Yaşama ve insanlara güvenir. Olumlu benlik duygusuna sahiptir; kendini sever ve güvenir. Üzüntüleri kolay atlatır. Oyun oynamayı ve arkadaşlarıyla eğlenmeyi çok sever. Yeniliklerden ve değişik deneyimlerden, heyecanlı etkinliklerden çok hoşlanır. Bir şeyi gerçekten istiyorsa elde edene kadar vazgeçmez. Yüksek idealleri vardır. Dünyayı iyileştirme misyonu taşır, gönüllü çalışmaktan zevk alır. Çok meraklıdır. Bu sayede çeşitli deneyimler edinir ve çok şey öğrenir. Destek ve onay gördüğünde ortaya harika işler çıkarır.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: İsteklerini elde edememek, kısıtlanmak, yoluna engel çıkması öfkelenmesine yol açar. Saman alevi gibi kısa süren öfke nöbetleri yaşar. abırsızdır, amaçlarında sebat edemez. Yetişkinlerin ona zorla bir şeyler yaptırmak istemesinden hoşlanmaz. Ayrıntılara dikkat etmez ve bir konudan diğerine atlar, çabuk sıkılır. Kıpır kıpırdır. İnsanların-özellikle yetişkinlerin-zayıf taraflarını kullanmayı çok iyi bilir. Bazen aşırı konuşarak, sabırsız davranarak ve direkerek çevresindekileri bunaltır.

MACERACI TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

- Bu mizaçtaki çocuklar, seçenekler bakımından zengin ve özgür bir öğrenme ortamında mutlu olur. Deneyerek, yaşayarak, merak ederek öğrenir. Dersleri ve etkinlikleri ilginç kılan ve özellikle bireysel ilgi gösteren bir öğretmenle başarılı olur.
- Dikkat süresi kısıtlı olduğu için ödevlerini en az bir kez kontrol etmesini sağlayın, daha önce gözünden kaçanları fark edecektir. Tamamlamayı başardığı işler için takdir edin, beğeninizi dile getirin. Esnek de olsa bir program yapın ve buna uymasına yardım edin.
- Açık ve dürüst davranmalarını destekleyin. Sosyal becerileri öğretin. Kabalıktan hoşlanmadığınızı ve beklentilerinizi sakın ama kesin bir dille belirtin.
- Davranışlarının sonuçlarıyla karşılaşması için izin verin. Hayal kırıklığı, acı, üzüntü ile baş edebilmeyi öğrenmelidir. Sorunlarla baş etmede zorlanabilir, ona destek olun ama sorunu onun yerine çözmeğin. Bu beceriyi kazanması için kendi yeteneklerini kullanmasına yardım edin.
- Özellikle çok fazla uyarıcının olduğu market, mağazalar vb.. gibi yerlerde bulunmadan önce ondan beklentilerinizi açık bir dille anlatın. Bunu sakince ve tehditkar bir dil kullanmadan yapın.
- Özgürlük onun için çok önemlidir ama yine de bu konuda aşırıya kaçmayın. Kendini ihmal edilmiş hissedebilir.
- Sorununu, kaygısını saklayabilir. Çoğunlukla kendinden emin ve sorunsuz gözükse de aslında korkusu, sıkıntısı oradadır. Çözülmezse büyüyebilir. Bu yüzden dikkatinizi üzerinden eksik etmeyin. Büyüdükçe işlerine daha ciddi sarılacak, kararlı ve sorumluluk sahibi olacaktır.

8 MEYDAN OKUYAN TİP

MÜŞİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

1. Başka çocuklara hükmeder, sözünü geçirir.
2. Varlığını her yerde hissettirir.
3. Öfkesini ve hoşnutsuzluğunu özgürce gösterir.
4. Diğer insanlara karşı, inatçılığı ve dik başlılığı ile meydan okur.
5. Konuşma ve davranış tarzı otoriterdir.
6. Enerjisi ve gücü yüksek seviyededir.
7. Yavaşlaması zor bir motor gibidir.
8. Davranışları çoğunlukla taşkın ve coşkundur.
9. Kendine güveni yüksektir, cesaretli ve ataktır.
10. Fevri, aceleci ve "dediğim dedik"tir.

Eğer bu kriterlerin çoğuna "evet" dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla "8" stilindedir.

Dikkati güce odaklıdır. Kendi alanındaki herkese ve her şeye hakim olmak ve kontrol etmek ister. Duygu-Karın merkezlidir.

GÜÇ VE HAKİMİYET
ARAYANLAR

MEYDAN
OKUYAN TİP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: Bu mizahtaki çocukların arkadaşlarını koruma, güçsüzlere kol kanat germe eğilimi güçlüdür. Haklarını koruma konusunda çok titizdir. Yalnız kendi haklarını değil, kendi haklarını savunamayanları da savunur. Arkadaş canlısıdır. Azimli ve kararlıdır. Dürüstlüğü önem verir, cesurdur. Çevresindekileri harekete geçirme ve yönlendirme konusunda başarılıdır. Her zaman daha fazla etkinlik peşindedir. Açık sözlüdür ve düşüncelerini duraksamadan söyleyebilir. Oyunu da çalışmayı da çok sever. Taşkınlığının altında yumuşak ve savunmasız bir çocuğu gizler.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: Geçinilmesi kolay değildir. Başkalarını acımasızca yargılayıp suçlar. Kendisiyle alay edildiğinde veya üstüne gelindiğinde mantığını yitirip öfkesine kolayca yenik düşebilir. Çoğu zaman herkesin onun karşısında olduğu bir dünyada yaşadığına inanır. Ön planda olmayı ister ama bazen ipin ucunu kaçar. Saldırganca davranıp çevresine baskı ve güç uygulayabilir. Özellikle yetişkinlerin dürüst davranmamasına, çifte standart kullanmasına tepki gösterir. Adil olmayan, aşırı kısıtlama getiren kurallar karşısında çok öfkelenir. Kesin fikirlere sahiptir ve bunları ısrarla savunur. Her zaman haklı çıkmak ister, yenilgiyi kabullenemez. Davranışlarının sorumluluğunu almak istemez, suçu kolaylıkla başkasına atabilir.

MEYDAN OKUYAN TİPTEKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

- Uzlaşmak, başka insanların duygu ve düşüncelerini anlamak gibi becerilere ihtiyacı vardır. Bu konuda destek olun. Sakin bir şekilde konuşup duygularınızı dile getirin. Davranışlarının başkalarını nasıl etkilediğini öğrenmesi gerekir.
- Yargılamaktan ve suçlamaktan kaçının. Onun, üzerinizde nasıl bir etki bıraktığını açık ve suçlayıcı olmayan bir dille anlatın. Dürüst ve güvenilir olmalısınız. Size saygı duyması ve önemsemesi için tutarlı ve kararlı olmanız önemlidir.
- Düzgün çalışma alışkanlığı edinmede zorluk yaşayabilir. Şiddetle karşı çıksa bile ödevlerini zamanında yapmayı öğrenmeli. Kendinizin ve öğretmenin beklentisini açıkça ortaya koyun ve bu konuda kararlı olun.
- Öfkesi karşısında sabırlı ve sakin olmanız olayın büyümesini önler. Öfkesini yıkıcı olmayan biçimlerde ifade edebilmesi için yardımcı olun. Örneğin, çok öfkелendiğinde derin soluklar alarak sakinleşmeyi öğretebilirsiniz.
- Kavga etmenin dışında da anlaşmazlıkların çözümleneceği durumlar olduğunu hatırlatın. Tabii ki önce siz davranışlarınızla ona örnek olun.
- Hararetli tartışma ortamlarında sorun çözmeye kalkışmayın. Sorunu daha sonra görüşmek üzere konuşmayı erteleyin.
- Aynı fikirde olmasanız da onu dikkatle dinleyin, söylediklerini önemseyişinizi belli edin.
- İnsanların farklı fikirlerde olmasının normal olduğunu anlamasına yardımcı olun. İnsanların seçenekleri olduğunu ve kendi haklarını savunabileceklerini anlatın.

9 BARIŞÇIL TIP

MÜSİAD S.S. BİLSEM PDR SERVİSİ

ÇOCUĞUNUZ;

- 1.TV, bilgisayar karşısında vakit geçirmekten veya evde tembel tembel oturmaktan hoşlanır.
- 2.Tartışma ve çatışmadan hep uzak durur.
- 3.Başkaları tarafından “tatlı” ve “uyumlu” bulunmaktan hoşlanır.
- 4.Karar vermekte zorlanır ve genellikle başkalarının kararını kabul eder.
- 5.Hayata olumlu bakar, oldukça iyimserdir.
- 6.Konuşması ve harekete geçmesi diğer çocuklardan daha yavaştır.
- 7.Hisleri kolayca incinir.
- 8.İnatçı olabilir, öfkesini biriktirebilir.
- 9.Çevresindekilere huzur verir.

Eğer bu kriterlerin çoğuna “evet” dediyseniz, çocuğunuzun güncel olan baskın kişilik özellikleri büyük olasılıkla Dokuz stilindedir.

İnsanların isteklerine önem verir, onları memnun etmeye çalışır. Huzuru korumak için çaba gösterir. Duygu-karın merkezlidir.

HUZUR VE SÜKUNET
ARAYANLAR

BARIŞÇIL TIP

GENEL ÖZELLİKLERİ

Güçlü Yönleri: İyi kalpli, anlayışlı ve bilgedir. Sevimlidir, komik ve sıcaktır. Doğa ile arasında çok özel bir bağ vardır. İnsanlara ve tüm canlılara önem verir, empati kurar. Yardıma ihtiyaç duyanın yanında olur, destekleyicidir. Sorumluluk duygusu güçlüdür. Çatışmalardan son derece rahatsızlık duyar. Olayları çok yönlü görür, bu yüzden taraf olmakta zorlanır. Sorun yaşayan insanları uzlaştırmaya çalışır. Eğlenceli bir oyun ve spor arkadaşıdır. Tembellik etmekten, uyumaktan, tensel temastan çok hoşlanır.

Dikkat Edilmesi Gereken Özellikleri: İnsanlara hayır demek zorlanır. Karşısındakini kızdırmaktan ve çatışma yaratmaktan çekindiği için kabullenmeye ve teslim olmaya eğilimi vardır. Reddedilme korkusu içinde gerçek isteklerini saklayabilir. Bazen çatışma yaratmamak için kendini çok fazla baskı altına alır ve strese girer. Bu yüzden zaman zaman hırçınlaşabilir ve öfke patlamaları yaşar. Olayları çok yönlü gördüğü için çok sayıda olasılıkla karşı karşıya kalır ve karar vermekte zorlanır. İsteklerini ifade edemediği ya da ne istediğini bilemediği zamanlarda inatçı, hatta saldırgan olabilir. Çoğunlukla otoriteyle anlaşır ama aniden isyan ettiği, inatlaştığı da olur. Çevresinde yaşanan kavgalardan, yüksek sesle konuşulmasından, bağırılmasından hoşlanmaz. Böyle durumlar ya da zorlanmak, baskı altına alınmak strese girmesine neden olur.

BARIŞÇIL TIPTAKİ ÇOCUĞU DESTEKLEME

- Bu mizaçtaki çocuğun kendine ve isteklerine de önem vermeyi öğrenmeye ihtiyacı vardır. Kendi görüş, duygu ve düşüncelerini önemsemesi ve dile getirmesi konusunda destekleyin.
- Dertlerini kolay anlatamaz. Huysuzluk yapıyor ya da inatlaşıyorsa nedenini bulmaya çalışın. Birine kızmış ve acısını sizden çıkarıyor olabilir.
- Söylenmeniz işleri daha da zorlaştırır, onu sakinleştirecek sevdiği bir müzik, iştah açıcı bir yemek işe yarayabilir.
- Ağlıyorsa nedenini zorlamadan araştırın. Gerilimli ve mutsuz görüldüğünde uyumadan önce konuşmanız iyi olur. Gününün nasıl geçtiğini sorun ve uzun uzun anlatmasını isteyin.
- Her gün aynı saatte derslerine oturması için teşvik edin. Alışkanlık edindiği konularda çok iyi iş çıkarır. Eğer bir işe dalmışlarsa dikkatini dağıtmayın.
- Başarıları için alkış ve onay bekler ama karşılığında da utanır. Başarısını abartmadan takdirinizi her zaman belirtin.
- Çok fazla talebiniz varsa, sizi memnun etmek için aşırı çaba göstermekten gerilim yaşayabilir. İsteklerinizin sınırı olsun.
- Aceleci değildir. Ağırkanlı oluşuyla eğlenmeyin.
- Arkadaşlarının önüne geçmemek için geri planda kalmayı isteyebilir. Girişimciliğini destekleyin. Kendini ifade ettiği zaman insanların onu sevmeyeceği fikrinden uzaklaşmasına yardımcı olun.
- Çok sayıda olasılık karşısında seçim yapamaz hale gelir. Gerçek isteğini bulmasına yardım edin. Amacı net bir şekilde ortaya çıktığında büyük bir enerjiyle harekete geçer.
- Çok koruyucu davranmayın. Davranışlarının sonuçlarıyla karşılaştığında sorumluluk sahibi olacaktır.